

Kysymyksiä ja vastauksia jäsenmaksun käyttönotosta

Kaksi lukijaamme on lähestynyt meitä hiippakunnan jäsenmaksua koskevilla kysymyksillä. Vastaukset kysymyksiin on laatinut piispa itse.

ENSIMMÄINEN KYSYMYS

Samaa asiaa yritettiin 1970-luvulla Pentti Laukaman ja piispa Paulin toimesta. Jopa niin, että Fides ei julkaisut asiaa arvostelevia kirjoituksia. Ei onnistunut. Ei onnistu nytkään, jos olen oikeassa. Vajaan 9000 hengen hiippakunta ei mitenkään voi tulla omavaraiseksi kiinteiden ja juoksevien kulujen osalta. Apua on tarvittu ulkoa ja tullaan tarvittuun. Saksa maallistuu ja kirkko köyhtyy. Sieltä apu mahdollisesti tulee vähene-

mään. On katsottava rohkeasti muuanne. Vatikaanilla on valtaiset omaisuudet. Sieltä voisi ensi alkuun odottaa taloudellista apua lähetysolosuhteissa toimivalle hiippakunnallemme. Miksi sitten omavaraisuus on mahdottomuus? Jäsenmäärästämme miltei puolet on lapsia ja opiskelijoita ja muita henkilöitä, joilla ei ole tuloja. Runsaan neljäntuhannen maksukykyisen jäsenmaksutulo jäisi suhteellisen pieneksi. Etenkin kun osa näistäkin jättäisi jäsenmaksunsa maksamatta. Tasapuolisuutta vapaaehtoisuudessa ei voi millään taata (tai sitten jokainen, joka ei maksa, tulisi katsoa eronneeksi jäsenyydestä).

Olisiko otettava käyttöön kirkon antamien palveluiden maksullisuus? Ehkä tämä olisi oikeudenmukainen tapa lisätä tuloja. Onhan nykyään totuttu, että palveluista maksetaan. Nykyään puhutaan paljon tehokkuudesta. Löytyisikö tältä saralta säästökoh-
teita?

JUHANI BERGHEM, JOENSUU

VASTAUS

Olen kiitollinen kaikista kirjeistä ja huomautuksista, jotka ovat tähän asti eri teitä pitkin saapuneet ja jotka koskevat jäsenmaksua hiippakunnassamme. Mielelläni vastaan laajasti niissä esitettyihin kysymyksiin ja

kommentteihin, kaattaakseni myös niitä teemoja, jotka ovat jääneet mainitsematta.

Vatikaanin taloudellisen tilanne ei ole hyvä. Riittää tutustua vaikka viime vuoden Vatikaanin talouskertomukseen. Suurin osa Pyhän istuimen tuloista koostuu kaikilta paikalliskirkkoilta kerran vuodessa kerättävistä kolehdeista (ns. Pietarin penninki).

Olen kertonut pastoraalilinuovostossa ja muualla, että olen etsinyt taloudellista apua muista maista, mutta melkein tuloksetta. Yleensä ne, joilta olen pyytänyt apua, ovat antaneet ymmärtää olevansa hämähästyneitä, että länsimaaisella, eurooppalaisella hiippakunnalla on taloudellisia vaikeuksia.

Oletettakoon, että hiippakunnassamme on n. 10.000 katolilaista, joista n. 4.000:llä on ansiotuloa, ja oletettakoon lisäksi yksinkertaisuuden vuoksi, että jokainen heistä maksaisi jäsenmaksua keskimäärin 120 euroa vuodessa eli 10 euroa kuussa. Tämä tekisi 480.000 euroa vuodessa, mikä on samaa suuruusluokkaa kuin vuosittainen ulkomaanapu hiippakunnalle. Eli niin halutessamme me pystymme itse rahoittamaan oman kirkollisen elämämme.

Maksut, joita seurakunnat perivät kasteen, avioliiton solmimisen ja hautajaisen yhteydessä ovat liian pieniä kyetäkseen ratkaisemaan kirkkomme elämän rahoitusongelmat. Haluttavissa lisätietoja voi pyytää omalta kirkkoherralta tai oman seurakunnan talousneuvostolta. Myös hiippakunnan ekonomi voi antaa

lisätietoja. On muistettava myös, että nämä maksut eivät ole säännöllisiä ja että kastetilaisuuksissa, avioliittoon vihkimisissä ja hautajaisissa on monesti mukana muiden kirkkokuntien jäseniä, jotka eivät välttämättä edes ymmärrä tällaisten maksujen merkitystä.

Onnistuuko jäsenmaksun käyttönotto vai ei, riippuu ennen kaikkea katolilaisten vastuuntunnosta omasta kirkostaan. Valtionkirkkoissa ja tietyissä muissa uskonnollisissa yhdyskunnissa on kirkkoverovelvollisuus. Meidän hiippakunnassamme vapaaehtoisuus on hallitseva periaate.

Lopuksi totean, ettei jäsenmaksun suorittaminen luo kirkon jäsenyyttä vaan kaste. Niinpä se, joka jättää jäsenmaksunsa maksamatta, ei eroa kirkosta. Näin päädyimme uudestaan äsken mainittuun vapaaehtoisuuden periaatteeseen.

TOINEN KYSYMYS

Hiippakunta on päättänyt vapaaehtoisen säännöllisen jäsenmaksun keräämisestä. Piispa Józef kehottaa hiippakuntalaisia tuntemaan vastuunsa hiippakunnan ja seurakuntien toiminnan rahoittamisesta ja vertaa jäsenmaksua kirkollisveroon, jota luterilaiset ja ortodoksit ovat Suomessa velvoitetut maksamaan. Hän pahoittelee sitä, ettei Katolille kirkolle Suomessa ole myönnetty oikeutta kirkollisveron keräämiseen.

Luterilaisissa seurakunnissa sekä seuraavan vuoden talousarvio että kuluneen vuoden tilinpäätös käsitellään kirkkovaltuustossa ja kirkkoneuvostossa. Seurakuntalaisten demokraattisesti valitsemat elimet siis johtavat seurakunnan varainkäyttöä. Kysyn, keitä meidän hiippakunnassamme on mukana päättä-

mässä jäsenmaksutuoton käytöstä? Miten päätöksistä tiedotetaan hiippakuntalaisille?

VERNA SANTAMALA

VASTAUS

Kirkkolaki säättää, että jokaisessa hiippakunnassa ja seurakunnassa toimii ns. talousneuvosto. Näin on ollut pitkään jo meidänkin hiippakunnassamme. Näihin neuvostoihin kuuluu sekä pappeja että maallikoita. Neuvostojen jäsenten nimet ovat esillä mm. hiippakunnan kalenterissa. Talousasioissa piispalle antaa neuvoja hiippakunnan talousneuvosto, johon siihenkin kuuluu sekä pappeja että maallikoita. Sen tehtävänä on mm. hyväksyä hiippakunnan budjetti ja tilinpäätös. Se kokoontuu normaalisti kaksi kertaa vuodessa tai useammin, jos on tavallisista asioista poikkeavia kysymyksiä. Talousneuvosto valvoo erikseen hiippakunnan varojen hoitoa eli arvopapereiden sijoitusta. Sitä varten on luotu ns. sijoitusryhmä, johon kuuluu talousneuvoston jäsenten lisäksi tällä hetkellä kaksi sijoittamiseen ammatti-

maisesti perehtynyttä katolilaista.

Hiippakunnan taloudellisista tilanteesta on vuodesta 2002 lähtien julkaistu katsaus Fides-lehdessä. Siihen kuuluu jatkossa myös kaikki jäsenmaksua koskevat tiedot. Sen lisäksi voi aina esittää kysymyksiä hiippakunnan ja seurakuntien talousneuvostojen jäsenille.

Mikäli hiippakuntalaiset niin haluavat, olen valmis perustamaan hiippakuntaan talousneuvoston alineuvoston, joka nimenomaisesti seuraa ja valvoo jäsenmaksua ja sen käyttöä. Siihen kuuluisivat edustajat jokaisesta seurakunnasta ja tiettyjen hiippakunnan keskuksen edustajat (esim. Katekeettinen keskus, Tiedotuskeskus, Stella Maris). Tästä ehdotuksestani olen jo kertonut pastoraalilinuovostolle ja pappienneuvostolle. Tällaisen alineuvoston perustaminen on muutenkin sopusoinnussa sen peruslinjani kanssa, että kaikkien seurakuntien edustajat ottaisivat aktiivisesti vastuuta hiippakunnasta, eivät pelkästään suur-Helsingissä asuvat.

Huom. Jäsenmaksuun liittyviä käytännön ohjeita ja selvityksiä käsittelevä kirje lähetetään aina lähiaikoina kaikkiin katolisiin talouksiin.

Lukijoilta

Tarjottavat kirjoitukset toimitetaan Fidesin toimitukseen kirjekuussa tai sähköpostilla. Kuori merkitään tunnuksella "lukijoilta", sähköposti otsikoidaan samoin. Mielipiteitä ei julkaista ilman kirjoittajan nimeä eikä niitä palauteta. Toimitus varaa oikeuden mielipiteiden lyhentämiseen.